

عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی در گفت و گو با «توسعه ایرانی»:

تولید در بدترین وضعیت ممکن قرار دارد

مهرنوش حدیری

چرایی افت شاخص تولید صنعتی در ایران

وضعیت نابسامان تولید و صنعت در سال‌های اخیر آنچنان وخیم شده که چیزی از این پیکر نحیف باقی نمانده و اینک زنگ خطر تولید در کشور به صدا درآمده است. در حالی که انتظار می‌رفت در سال «تولید؛ پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها»، بخش تولید مورد توجه ویژه قرار گیرد، این اتفاق نیفتاده و گفته مسعود خوانساری، رئیس اتاق بازرگانی تهران: شاخص تولید صنعتی ایران طی مهرماه به دلیل کاهش تقاضا و افت موجودی مواد اولیه ۸۶ واحد افت داشته که زنگ خطری برای تولید در کشور محسوب می‌شود. به اعتقاد این فعال بخش خصوصی همچنین رشد شاخص کل تولید صنعتی شرکت‌های بورسی در مهر ۱۴۰۰ نسبت به ماه مشابه سال قبل مجدد، روند نزولی را آغاز کرده است. با استمرار این شرایط می‌توان انتظار داشت که در ماه‌های آتی شرایط برای بخش تولید و صنعت در کشور وخیم‌تر شود و حتی هزینه تولید کالاها داخلی نسبت به اجناس وارداتی بیشتر شود. البته نمی‌توان از موضوع نبود امکان صادرات تولیدات ایرانی و در نتیجه از دست رفتن بازارهای صادراتی و جهانی نیز غافل شد.

تولید در یکی از بدترین وضعیت‌های ممکن در دهه‌های اخیر قرار دارد. در سال‌های اخیر یکی از مواردی که موجب کاهش تقاضا و در نهایت افت شاخص تولید صنعتی ایران شده است، به نگرانی‌های مربوط به آینده و پیش‌بینی از شرایط تولید و بازاری بازمی‌گردد

بدترین وضعیت‌های ممکن در دهه‌های اخیر قرار دارد، افزود: در سال‌های اخیر موارد دیگری که بر موضوع تقاضا تأثیر گذاشته و موجب کاهش تقاضا و در نهایت افت شاخص تولید صنعتی ایران شده است، به نگرانی‌های مربوط به آینده و پیش‌بینی از شرایط تولید و بازاری بازمی‌گردد. این فعال بخش خصوصی تأکید کرد: نیاید فراموش کرد که بازار همیشه به آینده نگاه دارد و باید توجه داشت موضوع صادرات در بازارهای تولیدی و صنعتی ایران نیز بسیار مهم است و اگر نتوانیم در زمینه صادرات کالاها موفق شویم، تولید برای داخل فایده‌ای ندارد و هزینه آن بالای می‌رود و

باصدارت می‌توان با تولیدکننده چینی، ترکیه‌ای و... رقابت کرد.

گران بودن تولید در ایران

رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی تصریح کرد: در این صورت شاخص تولید صنعتی ایران روندی صعودی می‌یابد. مجموع موارد یاد شده سبب شده تا مهر ۱۴۰۰ این شاخص روند نزولی یابد. اکنون این بحث وجود دارد که قیمت تمام‌شده کالاها ایرانی در حال افزایش است به طوری که یک کت و شلوار ایرانی در مقایسه با کت و شلوارهای ترک و... گران‌تر می‌شود. وی عنوان کرد: از دلایل گران بودن تولید در ایران، جدا از تسهیلات ریالی، موضوع نبود امکان صادرات به دنیا و به ویژه کشورهای منطقه است و همچنین مساله تورم انتظاری نیز بر این موضوع تأثیر گذار بوده؛ زیرا انتظارات در اقتصاد کشور وجود ندارد و در بسیاری از موارد مشاهده می‌شود برای خرید مواد اولیه مورد نیاز تولید برخی واردکنندگان تحت تأثیر تورم انتظاری و نگرانی از آینده نرخ ارز از فروش سر باز زده و اجناس خود را نگه دارند و منتظر به سرانجام رسیدن مذاکرات برجام و... می‌مانند. صالحی گفت: مهمترین مساله در این شرایط نبود ثبات در اقتصاد و نگرانی تولیدکنندگان و تجار و... از آینده است و مولفه‌هایی مانند تهیبه مواد اولیه، قیمت تمام‌شده تولید، عدم ارتباط با کشورهای همسایه و دنیا و نبود صادرات می‌تواند بر افت شاخص تولید صنعتی ایران مؤثر باشد.

تأثیر بر جام و نیوستن به FATF بر کاهش تولید کشور

وی درباره تأثیر بی‌سرانجام بودن مذاکرات برجام و همچنین نیوستن به FATF بر میزان تولید گفت: صادرات بدون روابط بانکی میسر نیست و تولید در هر کشوری زمانی موفق خواهد بود که صادرات انجام شود؛ در شرایط فعلی که در کشورهای اروپا واردات بازگذاشته‌ایم و اکنون ۸۰ میلیون نفر جمعیت داریم و باید توجه داشت که فقط نمی‌توان برای این جمعیت تولید داخلی انجام داد زیرا تولید برای نیاز داخلی به صرف نیست و حتماً باید زمینه صادرات

کالاها را ایرانی را فراهم کنیم. زمانی تولید منطقی است که با سایر کشورهای منطقه و دنیا روابط تجاری داشته و بتوانیم کالا صادر کنیم و در مقابل اجناس و کالاها مورد نیاز را وارد کنیم. صالحی اضافه کرد: لازمه انجام تجارت فرامرزی داشتن روابط بانکی بین‌المللی است که اکنون به پیوستن به FATF گره خورده به عبارت بهتر اگر روابط بانکی برقرار باشد، صادرات کالاها ایرانی نیز میسر خواهد شد و می‌توان بابت صادرات کالاها درآمد ارزی کسب کرد. دبیر کل فدراسیون صادرات انرژی گفت: اکنون واردات نیز برای ما گران‌تر شده زیرا به دلیل نیوستن به FATF امکان انجام مبادلات بانکی نداریم و هزینه مبادله کالاها وارداتی بالا می‌رود. در این صورت قیمت تمام‌شده در تولید افزایش می‌یابد و در نهایت تولیدکننده دچار ضرر و زیان می‌شود زیرا امکان صادرات وجود ندارد و همچنین بازار داخلی کسب خرید ندارد. وی گفت: در یک دهه اخیر و به ویژه سال‌های گذشته که مساله روابط بانکی و FATF حادث شده است به طوری که به عنوان یک ایرانی امکان باز کردن حساب در کشور عراق هم ممکن نیست بنابراین شاهد از دست دادن بازارهای فراوانی در منطقه بوده‌ایم به طوری که بیش از ۵۰ درصد از بازارهای جهانی و منطقه‌ای ایران از دست رفته و کاهش یافته و ادامه این روند موجب ضرر فراوان به اقتصاد و تجارت فرامرزی کشور خواهد شد. برای نمونه عراق بازار بزرگی است اما در سال‌های اخیر بخشی از این بازار را از دست داده‌ایم و شاهد هستیم که تجار و تولیدکنندگان ترکیه‌ای موفق‌تر عمل می‌کنند زیرا مشکلات و محدودیت‌هایی تحریم‌ها، FATF، عدم حمایت دولت همانند ایران را ندارند.

تأثیر بر جام و نیوستن به FATF بر کاهش تولید کشور

وی درباره تأثیر بی‌سرانجام بودن مذاکرات برجام و همچنین نیوستن به FATF بر میزان تولید گفت: صادرات بدون روابط بانکی میسر نیست و تولید در هر کشوری زمانی موفق خواهد بود که صادرات انجام شود؛ در شرایط فعلی که در کشورهای اروپا واردات بازگذاشته‌ایم و اکنون ۸۰ میلیون نفر جمعیت داریم و باید توجه داشت که فقط نمی‌توان برای این جمعیت تولید داخلی انجام داد زیرا تولید برای نیاز داخلی به صرف نیست و حتماً باید زمینه صادرات

تأثیر بر جام و نیوستن به FATF بر کاهش تولید کشور

وی درباره تأثیر بی‌سرانجام بودن مذاکرات برجام و همچنین نیوستن به FATF بر میزان تولید گفت: صادرات بدون روابط بانکی میسر نیست و تولید در هر کشوری زمانی موفق خواهد بود که صادرات انجام شود؛ در شرایط فعلی که در کشورهای اروپا واردات بازگذاشته‌ایم و اکنون ۸۰ میلیون نفر جمعیت داریم و باید توجه داشت که فقط نمی‌توان برای این جمعیت تولید داخلی انجام داد زیرا تولید برای نیاز داخلی به صرف نیست و حتماً باید زمینه صادرات

راهکارهای گران‌دندان شاخص تولید صنعتی ایران به مسیر رشد

وی با اشاره به راهکارهای بازگردان شاخص تولید صنعتی ایران به مسیر رشد و صعود توضیح داد: مشکلات صنعت و تولید ناشی از سیاست‌ها و راهبردهای کلان در دولت‌های مختلف وجود داشته

خبر اقتصادی

سه‌ماهه ۱۹ در صدی تجارت ایران با اتحادیه اروپا

اتاق بازرگانی ایران - تجارت ترکیه و ایران با اتحادیه اروپا طی ۹ ماه گذشته از سال ۲۰۲۱ به ترتیب ۱۱۳ میلیارد یورو و ۳۴ میلیارد یورو بوده است که نشان می‌دهد ترکیه ۲۳ برابر بیشتر از ایران با اروپا تجارت داشته است. اتاق بازرگانی تهران در جدیدترین گزارش خود به بررسی میزان تجارت مشترک میان ایران و اتحادیه اروپا پرداخته و برای مشخص شدن میزان فاصله ایران با اهداف کلان در نظر گرفته شده، این آمار را با تجارت ترکیه و اتحادیه اروپا مقایسه کرده است. بر این اساس، ارزش تجارت ایران و اتحادیه اروپا (۲۷ کشور) در ۹ ماه گذشته از سال ۲۰۲۱، به رقمی در حدود ۲۴ میلیارد یورو رسیده است. داده‌های مرکز تجارت اروپا نشان می‌دهد که طی این مدت، ارزش صادرات کالایی کشورهای اروپایی به ایران معادل ۲ میلیارد و ۷۲۰ میلیون یورو بوده و مقابل از ایران نیز کالاهایی به ارزش ۶۳۲ میلیون یورو به اروپا صادر شده است. به این ترتیب، وضعیت تجارت ایران و اروپا در مدت ۹ ماه سال ۲۰۲۱، تراز منفی ۲ میلیارد یورو برای ایران نشان می‌دهد.

حمیدرضا صالحی در گفت و گو با «توسعه ایرانی»: لازمه تجارت فرامرزی داشتن روابط بانکی بین‌المللی است که اکنون به پیوستن به FATF گره خورده است. اگر روابط بانکی ایرانی نیز میسر خواهد شد و می‌توان بابت صادرات کالا، درآمد ارزی کسب کرد

واکنش به دولت سیزدهم هم‌اثر رسیده است. به دولت پیشنهاد می‌کنم در درجه نخست توجه کند که مسائل و تصمیمات بین‌المللی می‌تواند روی اقتصاد تأثیر بگذارد بنابراین مذاکرات باید به گونه‌ای پیش‌رود که به گرفتن امتیازات اقتصادی ختم شود. در جریان مذاکرات بهتر است از فعالان بخش خصوصی نیز استفاده شود تا با امتیازگیری بیشتر در اقتصاد کشور گشایش ایجاد شود. وی خاطر نشان کرد: دولت‌مردان باید اصلاحات اقتصادی را در دستور کار قرار دهند و رانست و پاره‌های پنهان را به عنوان موانع بهبود و پیشرفت اقتصاد، حذف کنند؛ همچنین از ابزارهای لازم برای اقتصاد استفاده شود تا رونق به این بخش باز گردد و در نهایت موجب ایجاد ثروت عمومی شود. به گفته این فعال بخش خصوصی، زمانی این اتفاق خواهد افتاد که رانت نماند؛ پارانه‌ها به تدریج کم شده باشد، مداخله دولت در اقتصاد کاهش یابد، صادرات برقرار شود و روابط ایران با سایر کشورهای خوب شده باشد و این مواردی است که دولت سیزدهم باید به آنها توجه و با برنام‌ریزی چندساله آن را دنبال کند.

عرضه تخم مرغ وارداتی به بازار مهر - دبیر اتحادیه بنکداران مواد غذایی استان تهران گفت: توزیع وارداتی تخم مرغ ترک شروع شده و با قیمت ۴۱ هزار تومان به دست بنکدار می‌رسد و در بازار با قیمت ۴۲ تا ۴۳ هزار تومان فروخته می‌شود.

قاسمعلی حسینی در مورد وضعیت بازار مواد غذایی اظهار کرد: بازارهای ۱۴۴ گانه کشور تا هشتم آذر ماه در یک دوره انتظار به سر می‌برد و خرید و فروش از سوی بنکداران در رکود است و منتظر کاهش قیمت‌ها هستند. دبیر اتحادیه بنکداران مواد غذایی استان تهران افزود: دوران انتظار کاهش قیمت با گشایش‌های ارزی در اذهان کسبه است. وی در مورد وضعیت قیمت‌ها، گفت: فعلاً هیچ گونه افزایش قیمتی نداریم زیرا بازار کسب ندارد و کالاها از نظر قیمتی اشباع شده‌اند و جایی برای افزایش قیمت نیست.

بازار گوجه فرنگی را گران کرد

ایستنا - رییس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی علت افزایش قیمت گوجه فرنگی و سبب زمینی را بارش‌های اخیر دانست و گفت که این بارش‌ها منجر شد تا بخشی از محصولات آسیب ببینند و ورود آنها به بازار با کندی انجام شود.

سیدرضا نورانی در پاسخ به این سوال که آیا افزایش صادرات قیمت گوجه فرنگی را بالا برده است یا خیر؟ گفت: صادرات میوه و تره بار آزاد است و مشکل قانونی برای آن وجود ندارد. میزان صادرات، افزایش یا کاهش آن هم بایستی توسط گمرک اعلام شود. وی ادامه داد: شاید صادرات نقش بسیار کوچکی در افزایش قیمت‌ها داشته باشد اما قطعاً دلیل اصلی نیست.

پاکستان: توافق تجارت پایایی با ایران حاصل شد

تسنیم - مقامات پاکستان از توافق این کشور با ایران درباره تجارت پایایی به منظور حل مشکل نبود کانال‌های بانکی خبر دادند. کمیته دائمی بازرگانی مجلس سنا پاکستان روز پنجشنبه از توافق اسلام‌آباد و تهران در مورد تجارت پایایی مطلع شده است. این توافق را صالح فاروقی، معاون وزیر بازرگانی پاکستان در پاسخ به سؤال سناتور فیدامحمد بیان کرد. این جلسه به ریاست سناتور زیشان خاتون برگزار شد. صالح فاروقی در اظهارات خود تأکید کرد: به دلیل نبود کانال‌های بانکی با ایران، برخی مشکلات در تجارت با تهران وجود دارد. وی گفت: موضوع تجارت پایایی با ایران حل شده است. وی در ادامه گفت: اجرای توافق تجارت پایایی با ایران تا یک ماه دیگر آغاز خواهد شد. معاون وزیر بازرگانی پاکستان به کمیته سنا تأکید کرد که قرار گرفتن نام این کشور در لیست خاکستری FATF هیچ تأثیری بر صادرات پاکستان ندارد.

هستند و بارها مقاومت شدیدی را در مقابل اقدامات از خود نشان دادند. به گفته وی، این اتفاق به عنوان نکته‌ای مثبت در بازار تلقی می‌شود که امیدواریم در بازار ادامه پیدا کند. شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران در پایان معاملات هفته‌ای که گذشت (چهارشنبه، ۲۶ آبان ماه) با ۴۶ هزار واحد کاهش نسبت به هفته قبل به عدد یک میلیون و ۴۱۰ هزار واحد رسید. بر این اساس افت شاخص کل در هفته گذشته ۳.۲ درصد بود.

هم تحریم‌ها ایجاد مشکل می‌کنند، بنابراین باید بدانیم در این رابطه چند درصد تحریم و چند درصد مدیریت و فرهنگ مؤثر است. **اگر گاز وارد می‌کردیم به راحتی مصرف نمی‌کردیم** وی با بیان اینکه می‌توانیم ۲۰، ۳۰ درصد گاز را بهینه مصرف کنیم، گفت: اما اگر گاز را از ابتدا وارد می‌کردیم قطعاً به راحتی مصرف نمی‌کردیم، پس باید کمک کنیم مصرف بهینه انرژی در تمام ابعاد خانگی و صنایع؛ قانون را رعایت کنیم، از سوسی دیگر تکنولوژی مورد نیاز را وارد کنیم، اکتشاف جدید داشته باشیم و هم اینکه نگذاریم پارس جنوبی بیش از این افت تولید داشته باشد.

کمبود گاز تصریح کرد: در بخشی که نیاز به کمپرسور و صرفه‌جویی مطابق استاندارد دنیا داریم، تحریم تأثیر داشته، هر قدر با دنیا تعامل بیشتری داشته و تکنولوژی جدیدتر در ارتباط با صرفه‌جویی و اکتشاف داشته باشیم، مشکلات کمتر می‌شود ولی اینکه گفته شود بالغو تحریم تمام مشکلات حل می‌شود، صحیح نیست. باید همه عوامل را یکجا در نظر بگیریم عدم مدیریت، و صرفه‌جویی با ضافه تحریم تأثیر دارد، بعبارت دیگر همانگونه که نمی‌توانیم فقط تحریم‌ها را مؤثر بدانیم، به همان میزان هم نباید کاملاً بی‌تأثیر انگاشته شوند. عراقی یادآور شد: باید بدانیم هم مدیریت بد

بورس به کف تاریخی و نقطه مطلوب سرمایه‌گذاری رسیده است

هفته گذشته و تحت تأثیر حمایت‌هایی که مسوولان از این بازار داشتند، بازار وارد مدار تعادل شد اما دوباره از چند روز گذشته تحت تأثیر نگرانی سهامداران شاهد خروج نقدینگی از این بازار هستیم. هودی خاطر نشان کرد: سهامداران به صورت هیجانی در حال فروش سهام خود از این بازار هستند و طبیعی است زمانی که بازار سرمایه طی یک سال گذشته تجربه روند نزولی شدیدی را دارد و فقط در برخی از شرایط خاص وارد مدار صعودی شده است، خروج پول از بازار صورت بگیرد. این کارشناس بازار سرمایه افزود: بهتر است حمایت‌های صورت گرفته از بازار، کمک‌کننده بازگشت اعتماد سهامداران حقیقی به بازار باشد و شاهد حمایت سهامدار خرد از روند معاملات این بازار باشیم.

مدیر عامل سابق شرکت ملی گاز:

ممکن است واقعا واردکننده گاز شویم

تحریم‌ها هم در مشکلات گازی مقصرند؟ وی با اشاره به تأثیر تحریم بر بروز مشکلات

کارشناس بازار سرمایه با بیان اینکه قیمت بسیاری از سهام بازار به کف تاریخی و نقطه مطلوب ارزندگی برای سرمایه‌گذاری بلندمدت رسیده است، گفت: پیشنهاد می‌شود که سهامداران به منظور جلوگیری از ضرر احتمالی خود اقدام به سرمایه‌گذاری غیر مستقیم و متنوع کردن پرتفوی سرمایه‌گذاری خود کنند. «عرفان هودی» در گفت و گو با این رسانه گفت: در روزهای اخیر اشاره کرد و افزود: اکنون برای ارزیابی روند کلی بازار باید برخی از مؤلفه‌ها مورد بررسی قرار بگیرند تا بتوان به ارزیابی دقیق‌تری نسبت به وضعیت فعلی بازار دست پیدا کرد. وی اظهار داشت: در دو ماه گذشته و در بیشتر روزهای معاملاتی شاهد خروج پول حقیقی از این بازار بودیم اما از

مدیر عامل سابق شرکت ملی گاز با بیان اینکه برای جلوگیری از افت فشار پارس جنوبی به کمپرسور نیاز داریم، گفت: اگر قرار بود گاز سانی نکنیم باید ۵ میلیون بشکه نفت را در داخل کشور مصرف می‌کردیم. حمیدرضا عراقی در گفت و گو با ایلنا، درباره اینکه چرا ممکن است ما واردکننده گاز تبدیل شویم، اظهار داشت: حداقل نیاز برای اینکه مخازن پارس جنوبی افت پیدا نکند و به میزان رقم قبلی تولید برسد، کمپرسور است و در غیرمیدان مشترک نیز نیاز به اکتشاف و سرمایه‌گذاری داریم، اگر سرمایه‌گذاری نکنیم افت فشار داریم و واقعا ممکن است احتیاج به واردات داشته باشیم. وی افزود: از سوی دیگر صرفه‌جویی در کشور

مدیر عامل سابق شرکت ملی گاز با بیان اینکه برای جلوگیری از افت فشار پارس جنوبی به کمپرسور نیاز داریم، گفت: اگر قرار بود گاز سانی نکنیم باید ۵ میلیون بشکه نفت را در داخل کشور مصرف می‌کردیم. حمیدرضا عراقی در گفت و گو با ایلنا، درباره اینکه چرا ممکن است ما واردکننده گاز تبدیل شویم، اظهار داشت: حداقل نیاز برای اینکه مخازن پارس جنوبی افت پیدا نکند و به میزان رقم قبلی تولید برسد، کمپرسور است و در غیرمیدان مشترک نیز نیاز به اکتشاف و سرمایه‌گذاری داریم، اگر سرمایه‌گذاری نکنیم افت فشار داریم و واقعا ممکن است احتیاج به واردات داشته باشیم. وی افزود: از سوی دیگر صرفه‌جویی در کشور